GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 116. *Duminecă 26 Maiu (7 Iunie)* **1885.**

A cui e junimea română?

Brașovŭ în 25 Maiu 1885.

Multă bătaie de capŭ le-a causatŭ șoviniștilorŭ din Clușiu asigurarea, ce le-amŭ dat'o din nou ḑilele trecute, că: *„a nóstră este junimea română, a nóstră cu sêmțĕmêntulŭ, a nóstră cu dorințele și aspirațiunile ei."*

Póte fi ceva mai naturalŭ pe lume?

Foile maghiare din Clușiu ne totŭ imputŭ, că *terorisămŭ* junimea română universitară. Puteamŭ sĕ le dămŭ unŭ rĕspunsŭ mai nemeritŭ și mai clarŭ decâtŭ acela că junimea română se unesce în sêmțĕminte, dorințe și aspirațiunĭ cu noi? Nu urméză óre de aicĭ, că este cu totulŭ de prisosŭ de-a mai impune junimei nóstre o liniă de conduită, ce-i este trasă de propria ei consciință națională?

Ceea ce superă așa de multŭ pe Clușienĭ este, că de ce ḑicemŭ, că junimea este *a nóstră*, cu alte cuvinte: că profeséză principiile ce le profeséză și organulŭ nostru și aspiră la libertatea și la drepturile naționale la cari aspirămŭ și noi.

O junime română, care sĕ țină cu „Gazeta Transilvaniei" nu e pe placulŭ guvernamentalului „Magyar Polgar". Acésta o credemŭ, ba suntemŭ convinșĭ, că Ungurii din Clușiu nu s'arŭ băga în așa marĭ cheltuelĭ cu faimósa lorŭ reuniune pentru rĕspândirea „culturei maghiare" și nu și-arŭ da atâta ostenélă de a defăimá pressa română și de a cere restrîngerea libertății ei décă le-arŭ fi indiferentŭ cu cine simpatiséză junimea nóstră.

Idealulŭ celorŭ dela „Magyar Polgar" este fără îndoială o junime română, căreia sĕ-i fie întru nimica de a face negoțŭ cu sentimentele ei vênḑêndu-șĭ consciința pentru vr'unŭ osŭ de rosŭ séu pentru vre-o vorbă dulce a vr'unui profesorŭ ungurŭ. De aceea nu-i place când ḑicemŭ: *a nóstră e junimea română,* căcĭ prin acésta afirmămŭ, că tinerii românĭ sêmtŭ curatŭ romănesce, că consciința lorŭ națională este viuă și tare și că ei nicĭ odată nu-șĭ vorŭ căutá gloria în a devenì obiéla celorŭ cu cisme lungĭ și strîmte din Clușiu séu în a servì ca materialŭ pentru înălțarea pretinsei lorŭ culturĭ.

Ḑice fóia maghiară:

„Au fostŭ în totdéuna și se vorŭ mai afla între tinerii românĭ de aceia, carĭ vorŭ comite escentricitățĭ. Se vorŭ afla și de aceia cărora le vorŭ plăcea nebuniele „Gazetei", dér a ḑice că junimea română este a „Gazetei", este curată lăudăroșiă. Din ce causă austine „Gazeta" că a ei este junimea română? Pentru că câțiva tinerĭ din Clușiu i-au adresatŭ douĕ telegrame? Așa dér pentru acésta asigură ea pe junime de deosebita ei favóre. Junimea însĕ n'are sĕ fie trabanta acestei foi; ea trebue sĕ aibă unŭ scopŭ mai sublimŭ: îmbunătățirea sórtei poporului, înavuțirea lui pe têrĕmulŭ materialŭ și spiritualŭ, nu însĕ mușcăturile continue, certurile politice și ațîțarea și slăbirea puterei poporului."

Se înțelege, „Gazeta" este unŭ organŭ românescŭ, care nu suflă în zama unguréscă, prin urmare ea numai câtŭ mușcă, ațîță și slăbesce puterea poporului. Décă n'ar avé milă de elŭ Armenii dela „Magyar Polgar," ce ar fi de sórtea și de bunăstarea bietului Românŭ, de care „Gazeta" nu se interesézä?

Ar fi cu putință ca Românii noștri, carĭ au a se lupta cu atâtea lipsurĭ și nĕcazurĭ, sĕ susțină unŭ organŭ ca alŭ nostru, décă acesta n'ar lucrá decâtŭ numai pentru slăbirea puterei poporului, sĕ-lŭ susțină timpŭ de aprópe cincĭ-ḑecĭ de anĭ?

Trebue dér că „Gazeta" vorbesce și scrie pe placulŭ Româniloru, décă aceștia îlŭ susținŭ cu tóte dușmăniile, la carĭ este mai alesŭ în timpulŭ de față espusŭ acestŭ organŭ, îlŭ susținŭ cu tăriă și cu însuflețire, și trebue că principiele ce le profeséză „Gazeta" sunt cele adevĕrate, décă ele găsescŭ rĕsunetŭ căldurosŭ în inima junimei române.

Décă dér suntemŭ unițĭ în sentimente, în dorințele și aspirațiunile nóstre cu junimea, n'avemŭ dreptate a ḑice „junimea nóstră" și óre tinerii noștri nu ḑicŭ și ei: „Gazeta nóstră?"

Scimŭ noi unde-i dóre pe șoviniștii din Clușiu. Scimŭ noi fórte bine cum înțelegŭ ei îmbunătățirea sórtei poporului românŭ. Avemŭ probă învĕderată despre lucrarea maghiarismului pe acestŭ têrĕmŭ: miseria din județulŭ Solnocŭ-Dobâca.

Feréscă Dumneḑeu ca junimea română sĕ se entusiasmeze vre-odată pentru o astfelŭ de „înavuțire materială și spirituală" a poporului românŭ, ca cea din județulŭ numitŭ, unde nu-șĭ mai găsesce tata pe fiu, pentru că fișpanulŭ l'a „fericitŭ" c'unŭ altŭ nume mai „patrioticŭ," decâtŭ celŭ ce l'a moștenitŭ dela strămoșii sĕi.

Vĕ întristéză că junimea e a nóstră?

Spunețĭ mai bine că nu vĕ este de aceea, că „Gazeta" va secvestrá junimea și poporulŭ românŭ va remâné părăsitŭ de sucrescența sa, ci de aceea că de ce nu este *a vóstră* junimea română!

Décă ar fi a vóstră, atuncĭ în adevĕrŭ Românii n'arŭ mai avé junime și „Gazeta" n'ar mai puté vorbi de „junimea nóstră."

Dér sĕ scițĭ că precum apa cu foculŭ nu se împacă așa nicĭ junimea nóstră nu se va puté împăcá în vecĭ cu cei ce calcă în picióre drepturile poporului românŭ.

Zadarnice suntŭ tóte svêrcolirile șoviniștilorŭ din Clușiu. Junimea nóstră nu se va depărtá nicĭodată de trupina națională, inima ei nu se va instrăiná nicĭodată de poporulŭ românŭ!

De aceea ḑicemŭ chiar cu cuvintele lui „Magyar Polgar:"

„A cui e junimea română? Fără îndoială a poporului românŭ; și *amŭ considerá de o nenorocire, décă arŭ fi altfelŭ."*

„Gazeta" iubesce așa de multŭ acéstă junime încâtŭ mai bine renunță la viața ei, decâtŭ ca junimea română sĕ înceteze d'a fi a poporului românŭ, fie și numai pe unŭ momentŭ!

Academia ungurécă de sciințe.

In ḑilele acestea academia ungurécă de sciințe 'și-a ținutŭ în Pesta adunarea generală. Inainte de a arĕta, după foile ungurescĭ, activitatea ei din anulŭ trecutŭ, credemŭ că e necesarŭ a arĕta, ce însemnătate are acéstă academiă.

Se scie că în pătrarulŭ ântêiu alŭ acestui seculŭ și încă și mai încóce limba maghiară era necunoscută în familiile aristocratice. Educațiunea era germană, limba de conversațiune cea germană séu cea francesă.

Comitele Stefan Szecheny, întemeiătorulŭ academie din Pesta, care a sacrificatŭ totŭ venitulŭ sĕu de 60,000 fl. pentru înființarea acestui institutŭ, a învĕțatŭ limba maghiară ca bărbatŭ maturŭ. Soția sa, comitesa Zichy, nu înțelegea de locŭ limba maghiară.

Când s'a întemeiatŭ academia (1825), limba maghiară era atâtŭ de necunoscută și sĕracă, încâtŭ n'avea espresiunile pentru noțiunile obicĭnuite ale vieții culturei moderne. Prin urmare academia a fostŭ chemată a forma limba, ca și aḑĭ, este atelierulŭ unde se fabrică limba maghiară. Pe tabla négră a academiei s'au înlocuitŭ, decenii întregĭ, espresiunile ce lipseau în limba maghiară, prin espresiunĭ germane și francese. Academicii scriau cuvinte inventate de ei, mai multŭ séu mai puținŭ potrivite cu spiritulŭ limbei maghiare, se puneau apoi la votŭ, ca sĕ se priméscă séu nu în limbă. Noulŭ cuvêntŭ maghiarŭ se punea apoi în circulațiune ca o monedă nouă.

Academia se mișcă și aḑĭ totŭ în cadrulŭ misiunei sale dela începutŭ. De aceea pe têrĕmulŭ sciinței nu face nimicŭ, ba e în decădință cu vaḑa ei cu totŭ. Și ca sĕ nu ni se ḑică că suntemŭ parțialĭ, dacă nu recunóscemŭ nicĭ unŭ progresŭ alŭ academiei — afară de aceea că lățirea limbei maghiare fabricate în aceste decenii a devenitŭ o bólă în pătura șovinistă, — sĕ lăsămŭ sĕ vorbéscă „Egyetertes" dela 2 Iuniu n.:

„Așa numita „învĕțata" academiă 'și-a ținutŭ eri marea ei adunare. Și-a datŭ socotéla despre lucrarea ei de unŭ anŭ, adecă era sĕ'șĭ dea socotéla, dacă ar fi avutŭ ce. Despre ce? Ea a doveditŭ numai deficitulŭ spiritualŭ de unŭ anŭ. Prințulŭ Rudolfŭ era de față în adunare ca membru onorificŭ alŭ academiei. Momeatanŭ presența sa a jenatŭ pe academicĭ. Ei suntŭ obicĭnuițĭ sĕ nu'șĭ dea socotélă înaintea opiniunei publice despre ceea ce au făcutŭ. Dér acum au trebuitŭ sĕ'șĭ mărturiséscă înaintea prințului de corónă neputința lorŭ, și acésta e ceva neobicĭnuitŭ și jenantŭ. Trefort, în zăpăcéla sa, cetì o parte din discursulŭ sĕu (despre Lonyay), se temea sĕ nu fiă nelealŭ. Bĕtrênulŭ Pulszky însă găsì cu cale sĕ ia în apĕrare academia în contra vre-unei imputărĭ. In locŭ sĕ arĕte resultatele, arată că negligențele ei nu suntŭ așa marĭ. O academiă, care își cere scuse că trăesce! Dér ce au și făcutŭ aceștĭ domnĭ într'unŭ anŭ? Ei monopoliséză sciința oficială a națiunei și pe lângă acésta administrează o avere publică de peste unŭ milionŭ. Dacă întrebămŭ raportulŭ anualŭ, acesta ne spune că ei au lucratŭ într'unŭ cercŭ fórte modestŭ. Dacă cetimŭ almanachulŭ oficialŭ, ne convingemŭ, că ei s'au luptatŭ ca giganții în literatură. Dacă căutămŭ însă în viéța publică urmele lucrărilorŭ lorŭ, atuncĭ nu găsimŭ nimicŭ. Ultima lorŭ activitate a constatŭ în aceea, că au introdusŭ în literatură, ca cuvêntulŭ „rosz" (rĕu) pe viitorŭ sĕ se scrie cu „ssz." Almanachulŭ academicŭ ne arată activitatea membrilorŭ tinerĭ, și anume câțĭ articulĭ a scrisŭ X séu Y în cutare séu cutare foiă. Și celŭ ce s'ar îndoi, că aceste articule suntŭ de valóre scientifică, acela se póte convinge cetindŭ, că și versurile apărute în „Uestőkős," o foiă satirică, suntŭ însemnate cu mare îngrijire între lucrările membrilorŭ. In adevĕrŭ te uimescĭ, cum pricepe tóte acéstă academiă! In ḑiua alegerilorŭ academia a fostŭ o adevĕrată taberă de corteșĭ."

Mai interesantŭ e ce scrie „Westungarische Grenzboten" dela 30 Maiu n.:

„Academia ungurécă 'șĭ serbéză acum de Mercurĭ „sĕptĕmâna patimilorŭ." Cele mai marĭ distincțiunĭ scientifice (în forma marelui premiu de 200 galbenĭ și altora de 1200 până la 50 fl. în josŭ) s'au recunoscutŭ deja la ómenĭ mai multŭ séu mai puținŭ meritațĭ. Totulŭ ar avé de altmintrelea pré puțină însemnătate, și nicĭ aceea n'ar fi de însemnătate, că s'a alesŭ ca președinte aprópe unanimŭ ministrulŭ Trefort, dacă lucrulŭ n'ar amenința a lua încetulŭ cu încetulŭ unŭ órecare caracterŭ ritualŭ, de care vremŭ sĕ ferimŭ încă aḑĭ pe patrioții mai bunĭ."

„Faptŭ este că premiurile limbistice s'au datŭ de anĭ numai esclusivŭ la jidovĭ, carĭ tóte premiurile le-au împărțitŭ frățesce între ei. Ântêia secțiune a academiei ungare este o filială a »Alianței israelite,« unde Simony (născutŭ Steiner), Munkacsy (născ. Munk,) Kunoss (Kohn),

Banoczy (Baumgarten) şi alţî jidovî de afacerî de soiulŭ acestora facŭ loculŭ nesigurŭ.«

„Intĕsarea jidovilorŭ în academiă şi-a luatŭ începutulŭ cu aceea, că unŭ óre-care Gabriel Szarvas (botezatŭ) — care se distinge printr'o brutalitate necruţătóre făţă cu învĕţaţii cuviincioşî — a aruncatŭ peste sardŭ limba ungară de acum prin fóia sa destructóre »Nyelvör.‘ Ântêiulŭ atacŭ a fostŭ neînsemnatŭ, rîdeamŭ de esagerările sale şi făceamŭ glume próste în contulŭ lui Szarvas, dar elŭ sciŭ sĕ-şî adune în curêndŭ o cétă de proseliţi, carî devastară ca Mongolii totŭ ce aveamŭ din curăţenia limbii lui Kazinczy. Se înţelege, în întunerecŭ se puté lucra bine în taină şi d-nii Munk au profitatŭ de acésta. Germanî maghiarisaţî, carî nicî odată n'au sciutŭ unguresce (şi acum sciu şi mai puţinŭ) s'au asociatŭ cu ei şi n'au trecutŭ nicî ḑece anî şi biata limbă maghiară e acum rĕu sdruncinată.«

»Academia unguréscă are trei foi periodice, editura propriă: una ungurésca, una germană şi una francesă — dar tóte jidovescî. In cea dinteiu cântă violina primă jidovii, redactorulŭ ei e calvinulŭ Paul Gyulai, actualulŭ Papă alŭ criticei. A doua fóiă are ca redactorî nisce botezaţî — luteranî. A treia, cea franceză are esclusivŭ jidovî néoşî.«

„Acéstă academiă jidovită a alesŭ erî ca preşedinte pe ministrulŭ Trefort — Saulŭ între profeţî! Fiind că acum în persóna ministrului Trefort „papam habemus« şi anume unŭ jidanofilŭ în cea mai mare mĕsură, jidovii se potŭ consola, chiar dacă n'au isbutitŭ sĕ pună prin contrabandă pe hahamulŭ supremŭ Pulssky în loculŭ ministrului Pauler ca vice preşedinte alŭ academiei. De dragulŭ lorŭ Trefort va face totŭ, póte chiar şi aceea, ca a doua demisiune din vice-preşedenţiă a lui Pauler sĕ se primescă. Atuncî têrgulŭ e liberŭ.«

»Ceea ce se póte aştepta dela noulŭ preşedinte — uşorŭ se póte spune: Trefort este unŭ omŭ, care nicî odată n'a posedatŭ sciinţă fundamentală — elŭ s'a ocupatŭ cu tóte — dar nu cu deamĕruntulŭ. Deja din tinereţe suferea de »raptus idearum,‘ care în etatea sa de aḑî a devenitŭ bólă. A se ocupa mai multŭ ca 24 de óre cu unŭ obiectŭ — pentru elŭ este o imposibilitate. In elŭ s'a perdutŭ unŭ bunŭ ḑiaristŭ. Elŭ şi totŭ aşa de abilulŭ elementŭ jidovescŭ se potrivescŭ de minune în academia ungurescă. Óre marele întemeiătorŭ alŭ academiei, comitele Stefan Szecheny, ar fi întemeiat'o şi dacă ar fi putută prevedea degenerarea ei actuală?

SCIRILE ḐILEI.

La esamenulŭ de maturitate alŭ gimnasiului superiorŭ românŭ din Braşovŭ va asista ca comisarŭ alŭ guvernului directorulŭ gimnasialŭ Dr. Ignatz Veress din Sibiu.

—0—

Prinţulŭ de corónă Rudolfŭ ca membru alŭ academiei unguresci va cetí tractatulŭ sĕu »Locuitorii pădurilorŭ unguresci«, specialŭ despre soiurile de animale unguresci, încă în cursulŭ acestui anŭ, aşa spune »Pesti Hirlap.‘

—0—

Despre conferinţele ce le-au ţinutŭ în ḑilele trecute în Braşovŭ camerile de comerţŭ şi industriă din Ardélŭ, „Nemzet« scrie următ»rele: »Conferinţele camerelorŭ comerciale ardelene în afacerea tractatului de comerţŭ cu România s'au terminatŭ. Conferinţele s'au convocatŭ la iniţiativa camerei de comerţŭ din Cluşŭ. In acestea s'a desbătutŭ cu deamĕruntulŭ tractatulŭ şi tarifurile. O deosebită atenţiune s'a datŭ acelorŭ puncte, ce privescŭ directŭ séu indirectŭ comerţulŭ şi industria ardelénă. Hotărîrea ce s'a luatŭ este, că suntŭ necesare modificărî esenţiale în tractatŭ şi tarifurî în favórea comerţului şi industriei ardelene, care au suferitŭ multŭ prin tractatulŭ şi tarifele esistente. E de speratŭ, că guvernulŭ va sci apreţiă dorinţele esprimate de camerile de comerţŭ şi va isbutí a le aduce la valóre.‘

—0—

Casarulŭ reuniunei de maghiarisare din Cluşiu Hory Béla face cunoscutŭ în foile unguresci, că până în 5 Iuniu st. n. a. c. au intratŭ ca contribuirî pentru acéstă reuniune 24,905 fl. 87 cr.

—0—

Foile unguresci spunŭ, că tractările pentru reînoirea convenţiunii comerciale cu România nu se vorŭ începe înainte de sfêrşitulŭ anului acestuia, avêndŭ a se ocupa acum guvernele din Pesta şi Viena cu tractatulŭ vamalŭ austro-ungarŭ.

—0—

Ni se scrie din Turţiu (Ugocea) cu dată de 27 Maiu n. următórele: »Invĕţătorulŭ confesionalŭ de aicî A. Berezsan (?) pentru negligerea scólei, neascultare şi alte defecte a fostŭ suspendatŭ în 15 Decembre 1884 din acéstă staţiune şi de către forulŭ I episcopescŭ şi de către forulŭ II metropolitenŭ, fiindŭ numitŭ în locu'i la 23 Februarie 1885 învĕţătorulŭ A. Neamţu, care funcţionéză cu succesŭ frumosŭ spre mângăerea şi bucuria comunei întregî, neesceptionândŭ nicî pe israeliţî. La 27 Maiu amŭ aflatŭ, că ministeriulŭ cultelorŭ a provocatŭ congregaţiunea comitatensă de Ugocea, ca fără amânare sĕ reîntregéscă pe suspendatulŭ învĕţătorŭ în postulŭ sĕu.«

Ce va sĕ ḑică acésta? A începutŭ acum d-lŭ Trefort sĕ instituе şi sĕ destitue şi pe învĕţătorii noştri confesionalî? Este voinţa lui arbitrară mai tare decâtŭ hotărîrea legală a forului episcopescŭ şi metropolitanŭ? Unde ne duceţî pré sânţî părinţî? De ce tăceţî când vedeţî astfelŭ de încălecărî ale drepturilorŭ nóstre autonóme bisericescî şi şcolare?

—0—

In Comorn i-s'a furatŭ la 1 Iuniu n. unui oficerŭ, din locuinţa sa, cassa erarială cu 1800 fl. Făptuitorii suntŭ necunoscuţî.

—0—

Satulŭ Lisco din comitatulŭ Liptau a arsŭ, rĕmânêndŭ 1200 de ómenî fără adăpostŭ. Paguba e de 250,000 fl.

—0—

»Voinţa Naţională« află, că guvernulŭ austro-ungarŭ a interḑisŭ din nou importarea în Austro-Ungarea a porcilorŭ din România.

—0—

Congresulŭ medicalŭ din România a deschisŭ subscripţiune publică pentru ridicarea unui monumentŭ în memoria d-rului Carolŭ Davila.

—0—

Până la 3 Iuniu partida germană liberală din Austria a perdutŭ în alegerî optŭ mandate. Se crede că va mai perde încă şi alte mandate.

—0—

In luna Iuniu e opritŭ a se vêna cerbî, capre, pisicî, cocoşî şi găinuşî sĕlbatice, fasanî, potârnichî, prepeliţe şi raţe sĕlbatice.

—0—

Firma Eduard August Englisch din Viena a suspendatŭ plăţile, avêndŭ unŭ pasivŭ de 300,000 fl.

Rĕsunetŭ

la cele petrecute în comitatele Solnocŭ-Dobêca, Bistriţa-Năsĕudŭ şi în alte comitate ale ţerei.

II. Mai avemŭ însĕ sĕ înşirămŭ mărgăritare în cununa meritelorŭ lui Banffy faţă cu acestŭ comitatŭ. Aşa a îngrijitŭ a se înfiinţa fóia »Solnoc-Doboka«, care fù impusă comunelorŭ, fără escepţiune şi fără consideraţiune că o póte cineva ceti séu nu în întréga comună. Apoi întreprinse întinderea căiei ferate someşane până la Bistriţa impunêndŭ comunelorŭ cu mijlócele de carî dispune, ca sĕ cumpere acţii de câte 200—400 fl. o comună şi scoţêndŭ aceştî banî cu esecuţiune.

Pentru întărirea ideei de statŭ maghiarŭ Banffy otărî rĕdicarea unui teatru maghiarŭ în Deşiu, şi ca sĕ ajungă mai uşorŭ la realisarea lui, impuse funcţionarilorŭ comitatensî românî ca şi maghiarî câte o acţiă de 100—200 fl. séu sĕ contribue benevolŭ câte 10—50 fl. spre acestŭ scopŭ, apoi sili comunele singuratice curatŭ române sĕ cumpere fiecare câte o acţiă de 200 fl. pentru rĕdicarea teatrului maghiarŭ (magyar nemzeti szinház). Şi ce póte fi mai uşorŭ lucru, decâtŭ a fi investitŭ cu putere de fişpanŭ şi apoi a rĕdica din sudórea poporaţiunei române: templu pentru arta maghiară!

S'au întorsŭ acele fatale timpurî, când Românulŭ era guvernatŭ prin »Approbatae şi compilatae constitutiones« ale lui Verbóczy, când „misera plebs contribuens« adecă Românulŭ »praeter mercedem sui laboris nil habet‘. Cu alte cuvinte: sĕ nu aibă Românulŭ, decâtŭ dreptulŭ şi datorinţa de a munci din nópte în nópte şi tótă sudórea sa sĕ fiă întrebuinţată spre făurire de arme, cu carî sĕ fiă ucisă naţionalitatea şi limba sa.

Comitatulŭ de modelŭ va fi zugrăvitŭ cu culorî adevĕrate, décă vomŭ mai adăuga scóterea limbei române din administraţiune, până şi din comună, împunêndu-se chiar şi primarilorŭ din comune sĕ 'şî subscrie numele numai unguresce, şi décă vomŭ descoperí că şovinismulŭ ajutatŭ de puterea statului a ajunsŭ până a denegá unui membru în congregaţiune a vorbi în limba sa maternă, la ceeace este îndreptăţitŭ pre basa legei art. de lege 44 ex 1868 § 3, precum se întêmplă în congregaţiunea dela 11 Maiu a. c.

După ce prefectulŭ Banffy ajunse a vedé înăduşitŭ spiritulŭ naţionalŭ alŭ Românilorŭ din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, cerù dela ministru sĕ fiă denumitŭ prefectŭ şi preste comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ.

Prima grijă i-a fostŭ importarea de mamelucî, cu carî sĕ se pótă pune la cale metechnele. Inceputulŭ îlŭ făcù cu cunoscutulŭ Pánczél, impunêndu-lŭ cu forţa ca protonotarŭ. Şi încuragiatŭ prin micinimia membrilorŭ din congregaţiune, Românî şi Saşî, carî nu se putură reculege din spaima ce'i cuprinse la vederea lui Banffy, elŭ prin cunoscuta sa energiă oborî cu concursulŭ adicţiilorŭ pe câţiva oficialî din gremiu şi pre unŭ adjunctŭ de solgăbirĕu Românŭ. Dede ordine pentru delăturarea limbei române din administraţiă şi influinţă asupra tribunalului din Bistriţa sĕ curme folosirea limbelorŭ române şi germâne de către partide în scriptele lorŭ. Ca sĕ terorisezĕ pe Năsĕudenî, cerù dela ministru sĕ fiă denumitŭ comisarŭ preste munţii ce sunt proprietatea comunelorŭ grăniţărescî, carî odinióră formaseră alŭ II-lea regimentŭ de graniţă. Aceştî munţî fiindŭ în procesŭ cu familia baronésă Kemény, care este încuscrită cu prefectulŭ Banffy, se póte gâcí unde ţintesce prefectulŭ ca comisarŭ preste aceştî munţî. Nu multŭ timpŭ trecù dela denumirea în acéstă calitate şi aflâmŭ că prefectulŭ este numitŭ comisarŭ peste fondurile grănitărescî, din carî se susţine şi gimnasiulŭ din Năsĕudŭ.

Banffy încălecatŭ pe cerbicia Năsĕudenilorŭ începe cu terorisarea lorŭ. Protonotarulŭ Pánczél cu gendarmî calcă librăria „Aurora« şi confiscă cărţî românescî neoprite prin nicî unŭ ordinŭ de a nu se vinde.

Reuniunea de maghiarisare din Cluşiu învită pe comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ sĕ-o sprijinéscă în ajungerea scopului. Congregaţiunea respinge învitaţiunea într'o şedinţă estraordinară. Prefectulŭ, ca sĕ rĕsbune orgoliulŭ vătămatŭ, vine în congregaţiunea dela 4 Maiu a. c. cu o ordinaţiune ministerială, prin care se denégă comisiunei permanente dreptulŭ usualŭ de a subşterne protocólele sale ministrului şi în limba română şi germană, îndrumând'o că de aci înainte numai în limba maghiară sĕ le pregătéscă şi subştérnă.

Intr'aceea se împlinescŭ 10 anî ai domniei lui Banffy ca fişpanŭ în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca. Mamelucii ajutaţî de jidovime îi pregătescŭ jubileu, éră fişpanulŭ în congregaţiunea din 11 Maiu a. c. îşî mai adaugă meritulŭ de a primi învitarea Kultur-egyletului din Cluşiu şi de a luá încuviinţarea maghiarisărei numelorŭ dela congregaţiune. Ministrulŭ Tisza, mişcatŭ de marile merite ale lui Banffy »pentru ideia de statŭ maghiarŭ‘, i-a câştigatŭ decoraţiunea de cavalerŭ alŭ ordinului Leopoldinŭ.

Recunóscemŭ că Banffy are »merite« ca şovinistŭ, aceste merite însĕ fiindŭ câştigate pe conta Românilorŭ, cu scurtarea lorŭ în avere, în progresulŭ culturalŭ, în libertăţile avute şi garantate prin legî sancţionate de monarchŭ, aceste merite nu i-se potŭ socoti ca adevĕrate, nicî ca patriotice.

Dar sĕ lăsămŭ enumĕrarea faptelorŭ lui Banffy şi sĕ ne cugetămŭ la mijlócele ce ar trebui sĕ le întrebuinţămŭ, pentru a pune o stavilă lucrărei sale, pentru naţiunea nóstră atâtŭ de păgubitóre. *Atâtŭ în comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, câtŭ şi în Solnocŭ-Dobêca s'a făcutŭ până acum fórte puţinŭ pentru susţinerea luptei comitatense.*

Trebue sĕ ne organisămŭ şi sĕ ne disciplinămŭ. Cărturarî şi poporŭ sĕ stămŭ la unŭ locŭ şi sĕ ne luptămŭ umĕrŭ la umĕrŭ pentru drepturile şi libertăţile nóstre, ca sĕ ne mântuimŭ de periculŭ amalgamisărei. Sĕ ne înţelegemŭ unii cu alţii, sĕ afle mai multă resistenţă minoritatea elementului din comitatŭ, care lucră spre desnaţionalisarea nóstră. O mână de Maghiarî prin şireţia fişpanului ajunse a fi maioritate în congregaţiune. Sĕ ne sufulcămŭ şi sĕ le nimicimŭ acéstă maioritate cu ocasiunea cea mai deaprópe a alegerilorŭ de representanţî comitatensî. Sĕ ne trezimŭ odată din somnulŭ păgubitorŭ, sĕ nu lăsămŭ ca sudórea poporului nostru sĕ se întrebuinţeze spre scopurî contrare nouĕ. Sĕ ne trezimŭ odată şi sĕ luptămŭ, pentru ca legea, éră nu arbitriulŭ comitelui sĕ domnéscă. Sĕ ne revindicămŭ drepturile de a întrebuinţa noi averea nóstră spre progresulŭ şi prosperarea propriei nóstre naţionalităţî şi sĕ nu stămŭ deoparte, uitându-ne cum se îmbuibéză în averea şi sudórea nóstră şi cum împărţescŭ din sudórea cruntă a poporului nostru celorŭ ce ajută la nimicirea nóstră, cum suntŭ jidovii şi armenii.

Sĕ ne interesămŭ mai multŭ de alegerile membrilorŭ comitatensî, sĕ alegemŭ câţî mai mulţî ómenî de ai noştri, independenţî, precum preoţî, advocaţî, proprietarî şi învĕţătorî şi sĕ combatemŭ alegerea ómenilorŭ dependenţî, fie chiar şi Românî. Sĕ ne alegemŭ unŭ comitetŭ în centru şi subcomitete în afară. De capî în comitete sĕ alegemŭ ómenî tinerî cu energiă, căcî décă e capulŭ greoiu, totŭ corpulŭ este greoiu, şi dela capŭ se împute pescele. Muculŭ ne arde la degete. Cui compete iniţiativa? Ni-a spusŭ poetulŭ: »Preoţî cu crucea'n frunte!« Sĕ nu aşteptămŭ iniţiativa dela bărbaţî carî suntŭ séu se sêmtŭ angajaţî a stá pasivî, décă aşa voesce Banffy.

Rugămŭ dară pe cei ce *nu-i lasă inima de a se dá în lăturî din gloriosulŭ locŭ alŭ luptei sĕ convóce câtŭ mai curêndŭ o conferinţă, ca sĕ ne organisămŭ.*

„Periculum in mora!“ *Furius Camilus.*

Averea lui Victor Hugo.

S'a vorbitŭ multŭ de averea lui Victor Hugo. Unŭ ḑiarŭ din Bruxelles povestea mai ḑilele trecute, că dênsulŭ are celŭ puţinŭ 1,800 de acţiunî de ale Băncei na-

ţionale belgiane, ceea ce face, judecândŭ fiecare acţiune à 3.180, o avere însemnată. Averea este însĕ o esageraţiune, scrie corespondentulŭ din Belgia alŭ unui mare ḑiarŭ parisianŭ.

De multŭ timpŭ se spune în Bruxelles, că Victor Hugo este celŭ mai mare acţionarŭ alŭ băncei naţionale. Acésta e adevĕratŭ. Partea sa însĕ nu atinge cifra de susŭ.

Când Victor Hugo a ajunsŭ la Bruxelles în 1851, atuncĭ se fondase banca Belgiei. Hugo cumpĕrâ la începutŭ numai 65 de acţiunĭ de 1,000 lei fiecare. Apoi încetulŭ cu încetulŭ mări numĕrulŭ acţiunilorŭ, aşa că în 1875 avea 320 de acţiunĭ. Atuncĭ privilegiulŭ băncii fiindŭ reînoitŭ, a fostŭ primitŭ ca sĕ mai subscrie cu acelaşŭ titlu de membru fundatorŭ încă. In totalŭ decĭ trebue ca sĕ aibă 600—700 de acţiunĭ, o cifră cum se vede érăşĭ destulŭ de frumósă.

Editorii belgianĭ ai lui Victor Hugo i-au plătitŭ pentru operile sale editate în Belgia cam următórele sume: Pentru »Miserabilii« 350,000 lei; pentru »Muncitorii mării« 150,000; pentru »Cântecele de stradă şi de codru« 40,000 lei; pentru »Schakespeare« 40,000; pentru »Omulŭ care rîde« 200,000; pentru „Paris-Guide« 12,000.

—o—

Reuniunea Mariană.

Monorŭ, 3 Iuniu 1885.

Domnule Redactorŭ! »Reuniunea Mariană« a învĕţătorilorŭ românĭ din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului şi giurŭ, în ḑilele de 26 şi 27 Maiu a. c. şi-a ţinutŭ adunarea sa generală ordinară din éstŭ timpŭ în comuna Monorŭ, protopopiatului Budacului. Incă din preséra ḑilei de 26 Maiu comuna Monorŭ luase o înfăţişare sĕrbătoréscă. Inteligenţa din locŭ împreună cu poporulŭ sĕrbătoresce îmbrăcatŭ, cu o bunăvoinţă proprià numai Românului se grăbea a primí cu braţele deschise în locaşurile d-lorŭ pre cei ce se adunau.

Unŭ numĕrŭ frumosŭ de învĕţătorĭ membri şi nemembri ai acestei Reuniunĭ, precum şi alţĭ óspeţĭ mulţĭ din depărtărĭ marĭ, s'au grăbitŭ spre a luá parte la şedinţele acestei distinse Reuniunĭ, dovadă viulŭ interesŭ ce-lŭ au pentru învĕţămêntŭ şi propăşirea Reuniunei. Durere însĕ, că preoţimea din giurŭ — onóre esceptiunilorŭ — carea în prima linià după învĕţătorĭ e chemată a sprijiní atarĭ întreprinderĭ şi preste totŭ orĭ şi ce întrunirĭ de felulŭ acesta, care au de scopŭ propăşirea în învĕţămêntŭ, — a lipsitŭ mai cu totulŭ. —

La 8 óre deminéţa, membrii Reuniunei in corpore, óspeţii adunaţĭ şi poporulŭ din Monorŭ şi jurŭ, într'unŭ numĕrŭ aşa de mare, încâtŭ nicĭ nu mai încăpeau în frumósa biserică din locŭ — dealtmintrelea destulŭ de spaţiósă — cu toţii au luatŭ parte la serviciulŭ D-ḑeescŭ, sĕvĕrşitŭ de veteranulŭ parochŭ localŭ d. Petru Tanco, cu asistenţa d-lui parochŭ din Sân-Georgiulŭ Năsĕudului Silvanŭ Zohorca şi a d-lui capelanŭ din locŭ Simeonŭ Tanco ca diaconŭ. Cântările cu o precisiune şi armonià demnă de laudă au fostŭ esecutate de corulŭ micuţilorŭ normaliştĭ dela scóla din locŭ.

După sĕvêrşirea serviţiului divinŭ d. parochŭ localŭ Petru Tanco în o cuvêntare bine întocmită bineventéză pe membrii Reuniunei şi după ce desfăşurà posiţiunea grea şi marea misiune cn o are învĕţătorulŭ românŭ întru instruirea poporului, sfîrşesce implorândŭ ajutorulŭ Spiritului sântŭ în lucrările Reuniunei.

Pela órele 10 a. m. se ţinù adunarea Reuniunei în biserica locală, sub presidiulŭ d-lui Cosma Anca fostulŭ vice-preşedinte alŭ Reuniunei. Constatându-se mai ântêiu numĕrulŭ membrilorŭ de faţă, d. preşedinte Cosma, Anca în unŭ discursŭ acomodatŭ cu festivitatea ḑilei, în terminĭ bine aleşĭ arată scopulŭ, precum şi folosulŭ Reuniunilorŭ preste totŭ, şi în specià a »Reuniunei Mariane,« apoi amintindŭ pre scurtŭ activitatea Reuniunei în decursulŭ anului espiratŭ, dechiară şedinţa de deschisă. Dintre rapórtele cetite, mai însĕmnatŭ e alŭ casarului, constatândŭ în averea Reuniunei unŭ deficitŭ de vre-o 70 fl. v. a., provenitŭ din spesele avute cu edarea unui »Almanachŭ«, carele şi până în ḑiua de astăḑĭ zace nevêndutŭ la librărià din Năsĕudŭ »Concondia.« Écă o nouă dovadă de indolenţa românéscă în ceea ce privesce sprijinirea lucrărilorŭ nóstre literare.

Eu credŭ, că décă celŭ puţinŭ totŭ alŭ doilea cărturarŭ românŭ din cerculŭ de activitate, în carele se învêrte »Reuniunea Mariană", ar fi cumpĕratŭ unŭ esemplarŭ din Almanach — dacă nu chiar pentru meritulŭ sĕu literarŭ, carele totuşĭ nu e de despreţuitŭ şi décă nu din motivulŭ de a avé unŭ călindarŭ la casă — atuncĭ celŭ puţinŭ din consideraţiunĭ filantropice, sciindŭ că sprijinesce o Reuniune, a cărei menire este mare, totŭ era ceva, Dar mare e indolenţa între cărturarii noştri, şi cei ce ar puté şi mijlócele le-ar concede, nu voiescŭ a face, apoi sĕ ne mai plângemŭ ca nu avemŭ cărţĭ!

Trecêndu-se la partea literară se cetescŭ următórele disertaţiunĭ: 1. Insemnătatea sciinţelorŭ reale şi modulŭ tractărei lorŭ în scóla poporală de d. Seni, învĕţăt. norm. în Monorŭ. 2. Cum sĕ se procédă la propunerea limbei maghiare în scólele poporale române de d. Onigaşŭ, învĕţătorŭ la scóla din Monorŭ. 3) Observărĭ în contra obiceiului de a schimosi limba de d. Domide, învĕţătorŭ în Sân-Georgiu şi 4. Ce mijlóce va întrebuinţá învĕţătorulŭ spre a statorí legătura de lipsă între scólă şi casa părinţéscă de d. Macedonŭ Manu, învĕţătorŭ în [illegible].

Tóte patru disertaţiunile au fostŭ scrise cu o mare diligenţă şi pĕtrundere de lucru, pentru aceea au şi fostŭ întimpinate din partea membrilorŭ Reuniunei şi a óspeţilorŭ cu frenetice aplause şi li-s'au votatŭ totodată şi mulţămită protocolară.

La órele 1 d. a. ridicându-se prima şedinţă până după prânḑŭ, cu toţii s'au întrunitŭ la o masă comună aranjată de inteligenţa locală. La masă s'au ridicatŭ mai multe toaste, aşa: Pentru Maiestatea Sa monarchulŭ nostru, ca primulŭ protectorŭ alŭ instrucţiunei, apoi pentru Episcopulŭ diecesanŭ şi Consistoriu, apoi pentru Reverendisimulŭ Vicarŭ alŭ Rodnei, ca unulŭ dintre primii factorĭ ce au contribuitŭ la fundarea acestei Reuniunĭ ş. a. m. Şedinţele s'au continuatŭ după prânḑŭ, ba şi a doua ḑi. Intre altele la ordinea ḑilei şedinţei generale din éstŭ timpŭ a fostŭ şi alegerea biroului Reuniunei. S'a alesŭ de preşedinte, în loculŭ d-lui Maximŭ Popŭ carele a abḑisŭ, Rdssimulŭ d. vicariu Gregoriu Moisilŭ, de vice-preşedinte d. învĕţătorŭ normalŭ din Năsĕudŭ Ioanŭ Jarda, secretarĭ d. învĕţătorŭ la scóla normală din Năsĕudŭ Petru Tofanŭ şi d. Iacobŭ Popŭ învĕţătorŭ poporalŭ în Năsĕudŭ, rĕmânêndŭ ceialalţĭ toţĭ, după cum au fostŭ.

E de însemnatŭ că la adunare au luatŭ parte şi unŭ numĕrŭ frumosŭ de dame, între carĭ am cunoscutŭ pe d-nele Neagoşŭ, Onigaşŭ, Titiene, Seni, Tachisiu, apoi d-şórele: Tanco, Harşianu şi Pântea. *—d—*

—o—

CONVOCARE

Subscrisulŭ în consonanţă cu stimata recercare a Comitetului centralŭ din Sibiu dela 24/4 c. Nr. 111 amŭ onóre a conchiema pe toţĭ membrii asociaţiunei, şi respective pre tótă inteligenţa din despărţĕmêntulŭ alŭ XIII alŭ asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ, la o adunare estraordinară de reconstituire pre 18 Iuniu s. n. la 2 óre după am., ce se va ţiné în scóla gr. cat. din Reghinŭ.

Trăindŭ în timpurĭ de grele încercărĭ, trebue sĕ ne punemŭ la lucru cu puterĭ unite, de nu voimŭ a ne sinucide, şi pentru acésta rogŭ pre toţĭ inteligenţii, şi cu deosebire pe onor. d protopopĭ şi preoţĭ, sĕ conlucre ca adunarea acésta sĕ fie câtŭ mai numerósă, avêndŭ apoi în urmă şi alte teme de convorbitŭ, precumŭ întrebarea biblotecei şi a casei de economii.

Reghinŭ, în 24 Maiu 1885.

Barbu,
advocatŭ, membru fundatorŭ
alŭ Asociaţiunei.

—o—

CONCURSŬ

*pentru composiţiunĭ musicale.**)

»Uniţĭ sĕ fimŭ în cântece,
Uniţĭ în Dumneḑeu!«

»Armonia," societate pentru cultivarea şi rĕspândirea musicei naţionale în Bucovina, avêndŭ de scopŭ, de a lăţí cunoştinţa artei musicale prin tóte clasele societăţii românescĭ, escrie primulŭ sĕu concursŭ cu premii pentru composiţiunĭ de corurĭ lumescĭ bărbătescĭ şi anume:

Unŭ premiu în valóre de 30 fl.
Douĕ premii « « câte 20 fl. şi
Douĕ « « « « 15 fl.

Condiţiunile:

a. Românii din tóte ţĕrile iau parte la concursulŭ presentŭ.

b. Textulŭ composiţiunilorŭ rĕmâne în libera voiă a compositorului, trebue sĕ fiă însă originalŭ românŭ.

c. Partitura (manuscriptulŭ) şi textulŭ (tóte strofele) au sĕ fiă scrise curatŭ şi fără corecturĭ.

d. Fie-care composiţiune trebue sĕ aibă afară de titula ei şi numele întregŭ alŭ poetului, unŭ motto sĕu óreşĭ-care numire, pe lângă aceste trimite compositorulŭ numele sĕu într'unŭ plicŭ sigilatŭ, de asupra căruia este scrisŭ motto sĕu numirea de pe composiţiune.

e. Pliculŭ se va deschide atuncea, când composiţiunile trimise ar câştiga premiulŭ. Plicurile composiţiunilorŭ nepremiate, se vorŭ întórce nedeschise. Afară de acestea este necesarŭ, ca compositorulŭ sĕ trimită o adresă specială, după care sĕ se pótă retrimite plliculŭ nedeschisŭ în casŭ de a nu fi premiatŭ.

f. Comisiunea pentru censurarea composiţiunilorŭ trimise la concursŭ va supune Comitetului societăţii părerea sa înscrisŭ asupra calităţii composiţiunilorŭ trimise, ér Comitetulŭ va procede imediatŭ la distribuirea premiilorŭ defipte.

g) Compositorii respectivĭ se învoescŭ la aceea, ca societatea „Armonia" sĕ publice composiţiunile premiate în colecţiunea sa »Armonia« şi sĕ le esecute în publicŭ fără órecare desdăunare deosebită.

h. P. T. compositorii suntŭ rugaţĭ a trimite operile lorŭ până în 30 Septemvre 1885 st. n. directŭ la subsemnatulŭ presidentŭ alŭ societăţii.

Decisiunea Comitetului, privitóre la premiarea composiţiunilorŭ trimise la concursŭ, se va publica cu finea lui Decemvre a. c.

Cernăuţĭ, 12 (24) Maiu 1885.

Comitetulŭ societăţii „Armonia«

Cav. Leon de Goian m. p. *Eugeniu Meşeder m. p.*
preşedinte. secretarŭ.

—o—

DIVERSE.

Cununiă. — Mâne, Duminecă, la 11 óre se va celebrà în biserica Sf. Treimĭ din cetate cununia d-lui Teodorŭ de Pruncul, notarŭ c. r. în Gurahumora, cu d-şóra Sarah de Pruncul, fiica d-lui Luca de Pruncul din Braşovŭ.

In aceeaşĭ ḑi se va oficia cununia d-lui Agop S. Popovicz, mare proprietarŭ în Basarabia, cu d-şóra Elena de Pruncul, a doua fiică a d-lui Pruncul.

Le urămŭ fericire!

***

Victor Hugo şi musica. — Écă opiniunea lui Victor Hugo asupra musicei: »Musica este, sĕ ni se permită espresiunea, aburulŭ artei. Ea este pentru poesiă ceea ce imaginaţiunea este pentru cugetare, ceea ce fluidulŭ este pentru lichidŭ, ceea ce oceanulŭ norilorŭ este pentru oceanulŭ undelorŭ. Décă voiţĭ unŭ altŭ raportŭ, ea este indefinilulŭ acestui infinitŭ. Aceeaşĭ suflare o împinge, o ia cu sine, o ridică, o rĕstórnă, o turbură şi o luminéză şi o umple de unŭ sgomotŭ neesprimabilŭ, o încarcă de electricitate şi o face sĕ trăsnéscă. . . . Cei mai marĭ poeţĭ ai Germaniei suntŭ musicanţii ei, familiă strălucită alŭ cărui şefŭ este Beethoven. . . . Marele Italianŭ, este Dante, marele Englezŭ, este Shakespeare, marele Germanŭ, este Beethoven.«

***

Unŭ scandalŭ la Constantinopole. — In ḑilele trecute în foburgulŭ Galata, s'a produsŭ unŭ scandalŭ, care a emoţionatŭ multŭ pe locuitorĭ. Patru oficerĭ, din carĭ duoi aparţinêndŭ musicei gardei imperiale, unŭ locotenentŭ din regimentulŭ negrilorŭ unŭ espirantŭ de marină şi unŭ locotenentŭ din armata teritorială, cu toţii în stare de beţiă, mergeau călărĭ pe strada Corakioi ce conduce spre Galata, mersulŭ lorŭ însă era atâtŭ de desordonatŭ, în câtŭ au atrasŭ asupră-le atenţiunea agentului poliţiei militare, care mai în urmă s'a încercatŭ sĕ'i opréscă şi sĕ'i trimită la postŭ, dér aspirantulŭ de marină scoţêndŭ sabia a lovitŭ în obrazŭ pe nenorocitulŭ agentŭ făcêndu'i o rană adêncă. Ceilalţĭ oficerĭ, tovaraşii sĕi, au scosŭ şi ei săbiile punêndu-se spate la spate, căci 'i înconjurase o dróie de agenţĭ, ér locotenentulŭ negru scóse din buzunarŭ unŭ revolver şi începù sĕ'l preumble de jur împrejur, în timpŭ ce confraţii sĕi învêrteau săbiile neîntreruptŭ şi cu aşa iuţélă, încâtŭ sbêrnăia aerulŭ. Trecĕtorii spăimântaţĭ o luau la fugă ér ţi se îndesau prin prăvălii, unde negustorii lăsau oblónele şi încuiau uşile. In fine făcêndu-se locŭ printre mulţime, cei cincĭ călăreţĭ deterâ pintenĭ cailorŭ şi se repeḑirâ spre puntea vechiă, urmăriţĭ în gónă de patrulele corpului de gardă cu baionetele întinse. Aspirantulŭ de marină fiindŭ ajunsŭ, mai ântêiu a fostŭ somatŭ sĕ se predea, ceee-ce nevoindŭ sĕ facă, a fostŭ străpunsŭ de douĕ baionete, una în mână, alta în peptŭ. Câtŭ pentru ceilalţĭ, după ce au fostŭ goniţĭ mai multe ceasurĭ prin stradele Constantinopolului, au fostŭ prinşĭ şi duşĭ la închisóre. Aspirantulŭ a muritŭ de rănile ce primise,

***

Arculŭ de triumfŭ din Paris. — Cea dintêiu pétră a acestui arcŭ a fostŭ pusă în 1806, şi inauguraţiunea s'a făcutŭ în 1836. Monumentulŭ a costatŭ 9.600,000 francĭ. Mai multe cortege au trecutŭ pe sub arculŭ de Triumfŭ. Acela alŭ Mariei Luisei în 1810; monumentulŭ abia se ridicase puţinŭ asupra pămêntului, i s'a datŭ însĕ forma, cu scândurĭ şi pânză văpsită. In 1824, intrarea ducelui de Angoulême. In 1837, întrarea princesei Elena. In 1840, înmormêntarea lui Napoleon I. La 3 Augustŭ 1842, înmormêntarea ducelui d'Orleans. La 30 Aprilie 1848, guvernulŭ republicanŭ face distribuţiunea drapelelorŭ armatei şi gardei naţionale la piciórele Arcului de l'Etoile.

***

O candidată la deputaţiă. — Precum în Statele-Unite o damă bĕtrână cu ochelarĭ umbla în Noemvre trecutŭ sĕ se alégă preşedinte a Republicei, combătêndŭ pe Cleveland, totŭ astfelŭ acum în Anglia o damă, totŭ bĕtrână şi cu ochelarĭ, umblă după voturĭ şi în Noemvre viitorŭ se va presenta la sufragiile corpului electoralŭ englesŭ ca candidatŭ pentru camera comunelorŭ. E vorba de Miss Helen Taylor, o respectabilă bĕtrână, care deja e membră într'unŭ »School broad« şi căreia nu'i lipsesce o órecare elocinţă când susţine tesa emancipărei politice a femeei. Unŭ clubŭ radicalŭ din Londra a alesŭ pe Miss Taylorŭ presidentă onorară şi a decis'o a primi candidatura legislativă, garantându'i glasurile tuturorŭ alegĕtorilorŭ uvrierĭ.

***

Unŭ casŭ rarŭ de viaţă lungă. — Drăghicĭ Gavrilŭ ţĕranŭ din comuna Grecii plasa Dâmboviţa, în România, atinge vêrsta de 130 anĭ; elŭ e născutŭ pe la 1755. Acestŭ bĕtrênŭ centenarŭ e în perspectivă a vedea a cincea generaţiune. Intre elŭ şi cei din urmă strănepoţĭ s'a perdutŭ rudenia. Vede fără ochelarĭ, auḑulŭ e perfectŭ, umblă bine pe picióre, urcă chiar délurĭ şi visitéză rudele din satele vecine percurgêndŭ distanţele pe josŭ, corpulŭ îlŭ ţine dreptŭ fără a fi cocoşatŭ. Nepoţii şi strănepoţii lui îlŭ ţinŭ la ei, şi-lŭ îngrijescŭ câte o lună.

*) Onoratele redacţiunĭ ale tuturorŭ foilorŭ românescĭ binevoiască a reproduce concursulŭ acesta.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98.95
Rentă de hârtiă 5%	93.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.25
Bonurĭ rurale ungare	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.80
Renta de hârtiă austriacă	82.60
Renta de arg. austr.	83.05
Renta de aurŭ austr.	108 30
Losurile din 1860	139 30
Acţiunile băncei austro-ungare	859.—
Act. băncei de creditŭ ung.	289.75
Act. băncei de creditŭ austr.	290.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.86
Napoleon-d'orĭ	9.85 —
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.85
Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 23 Maiu st. v. 1885.

	Cump.	vênd
Renta română (5%).	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	92¾
» convert. (6%)	—	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	31
Credit fonc. rural (7%)	—	102¾
» „ „ (5%)	—	86¼
» » urban (7%)	—	—
» » » (6%)	—	84⅞
» » » (5%)	—	—
Banca naţională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	284	—
« » » Naţională	231	—
Aurŭ	10.25(%)	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovu

din 6 Iuniu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 93	Vênd.	8.95
Argint românesc	»	8 80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9 85
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	»	125.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.0[illegible]	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.4[illegible]	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clusiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mezö-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.06
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.48	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.06	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clusiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.46
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.2[illegible]
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.49	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.3[illegible]	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4 02	12.00
Aradŭ	3.37	7 53	5.2[illegible]
Glogovaţŭ	4.13	—	6.1[illegible]
Gyorok	4 38	—	6.4[illegible]
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.3[illegible]
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.2[illegible]
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.3[illegible]

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.2[illegible]
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8 46	2.10	4.4
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Petroşenĭ	6.49	9.33	[illegible]
Baniţa	7.27	10.14	[illegible]
Crivadia	8.06	10 54	[illegible]
Pui	8.50	11 37	[illegible]
Haţegŭ	9.31	12.17	[illegible]